KIM LIGGETTOVÁ

PROKLETÝ ROK

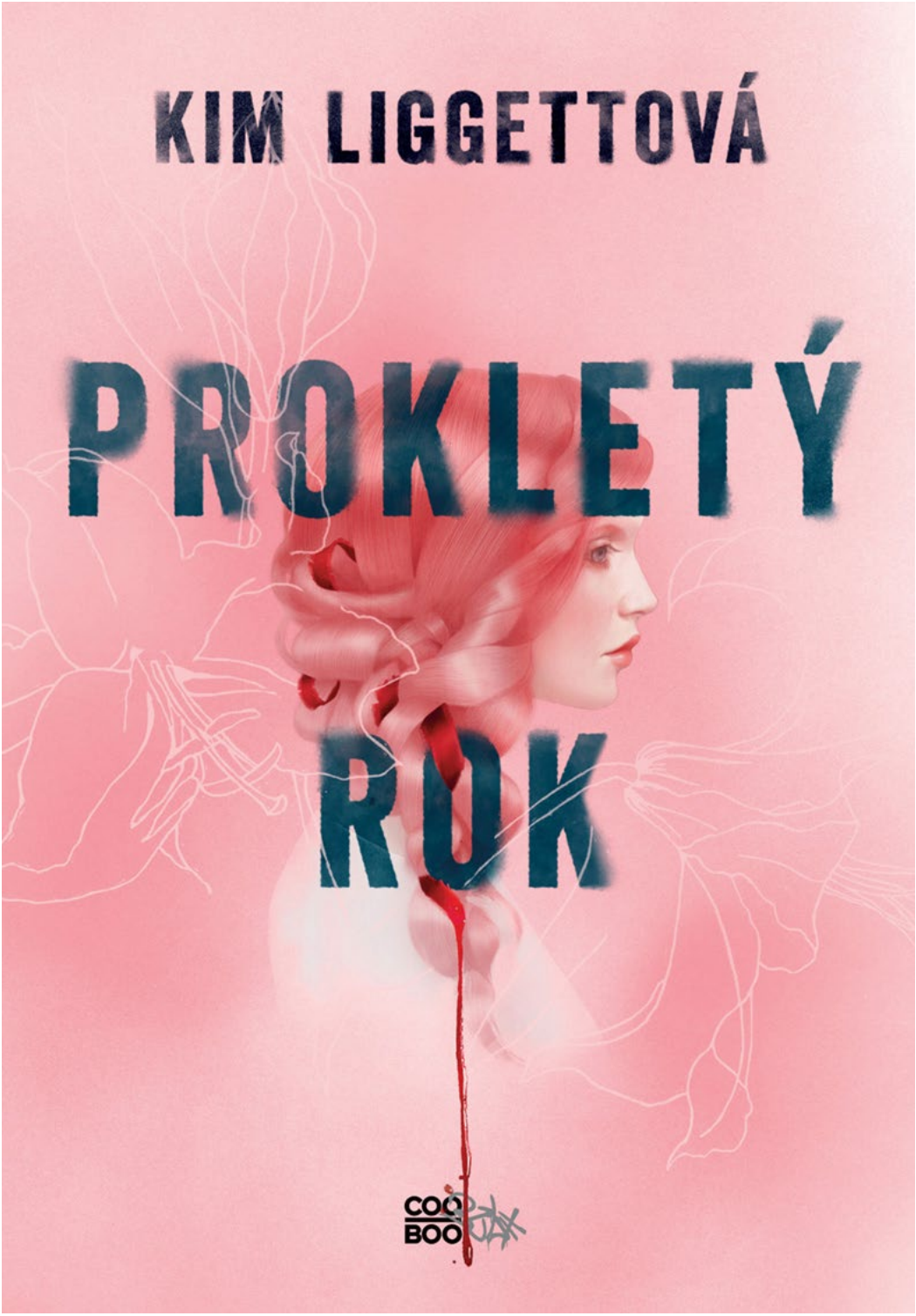

COOP BOOK

Prokletý rok

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.cz

Kim Liggettová
Prokletý rok – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

KIM LIGGETTOVÁ

PROKLETÝ ROK

COOBOO

Dcerám z celého světa a těm,
kteří je chovají v úctě.

Krysy v bludišti si můžou jít, kam chtějí,
dokud zůstanou uvnitř bludiště.

MARGARET ATWOODOVÁ,
PŘÍBĚH SLUŽEBNICE

Možná ta bestie opravdu existuje...
možná jsme to jen my sami.

WILLIAM GOLDING,
PÁN MUCH

O prokletém roce se nemluví.

Je to zakázáno.

Tvrdí nám, že máme moc vylákat dospělé muže z jejich loží, chlapce připravit o rozum a ženy žárlivostí přivést k šílenství. Věří, že naše kůže samotná vydává silné afrodiziakum, elixír mládí, esenci dívky na pokraji ženství. A proto nás vyhánějí, abychom svůj šestnáctý rok strávily v lesích daleko od domova, kde se zbavíme své magie, a teprve poté nám je dovoleno vrátit se do civilizace.

Já si ale mocná nepřipadám.

Necítím v sobě magii.

O prokletém roku se mluvit nesmí, to mi ale nebrání v hledání vodítek.

Pár slůvek, co vyklouzla z úst milencům na louce, děsivá pohádka na dobrou noc, která se vůbec nezdá být pohádkou, významné pohledy mezi ženami na trhu schované v mrazivých zákoutích zdvořilostí. Neprozrazují však nic.

Pravda o prokletém roce, o roce zahaleném stínem, se skrývá v tenoučkých vlákénkách nitek, které jako by se vznášely nad nimi, když si myslí, že se nikdo nedívá. Ale já se dívám pořád.

Šátek sklouzne a ve svitu posledního úplňku před podzimní sklizní odhalí jizvy na rameni.

Ztrápené špičky prstů rozčeří hladinu jezírka a vlnky se pomalu ztratí ve tmě.

Oči, jež hledí daleko do neznáma. Plné údivu. Plné strachu.

Dřív jsem si myslela, že to je moje magie – schopnost vidět, co jiní nevidí, věci, které ani sami sobě nechtějí přiznat. Stačí však jen mít otevřené oči.

Ty moje jsou otevřené dokořán.

PODZIM

Běžím za ní lesem po vyšlapané cestičce, kterou jsem viděla už tisíckrát. Pěšinu lemují kapradiny, střevíčníky a bodláky spolu s tou tajemnou červenou květinou. Má pět okvětních lístků, jako by byla vytvořená přímo pro nás. Jeden pro dívky prokletého roku, jeden pro manželky, jeden pro dělnice, jeden pro ženy na předměstí a jeden pro ni.

Dívka se ke mně otočí a přes rameno se na mě zeširoka sebevědomě usměje. Někoho mi připomíná, ale nemůžu si k tomu obličeji vybavit žádné jméno. Možná patří do nějaké dávno zapomenuté vzpomínky, minulého života, třeba je má mladší sestra, kterou jsem nikdy nepoznala. Obličej srdcovitého tvaru s malým, světle červeným mateřským znaménkem pod pravým okem. Má jemné rysy, jako já, nic dalšího však na téhle dívce jemné není. V ocelově šedých očích se zračí dravost. Vlasy má tmavé a ostříhané nakrátko. Jestli na znamení trestu, či vzpoury, to nedokážu říct. Neznám ji, ale, byť se to zdá zvláštní, vím, že ji mám ráda. Ne takovým způsobem, jakým otec miluje matku, ale ochranářsky a nevinně, jako jsem měla ráda červenky, o které jsem loňskou zimu pečovala.

Dojdeme až k pasece, kde se sešly různé ženy nehledě na společenské postavení – na srdci mají připnutý ten červený kvítek. Nikdo se nehádá, nikdo nevrhá vražedné pohledy; všechny se tady

sešly v míru. Na znamení jednoty. Jsme sestry, dcery, matky, babičky a všechny chceme to samé: něco, co přesahuje každou z nás.

„Jsme slabší pohlaví, slabšími ale nezůstaneme," pronese dívka.

Ženy zaburácejí v odpověď.

Mě to ale nevyděsí. Cítím pouze hrdost. Tahle dívka je vyvolená. Je tou, jež všechno změní, a nějak se stalo, že toho můžu být součástí.

„Tato cesta byla vydlážděna krví, krví žen, jako jsme my, ne však nadarmo. Počínaje dneškem navždy končí tradice prokletého roku."

Z plic vytlačím vzduch a najednou už nejsem v lese, nejsem s tou dívkou, ale ve vlastní posteli, ve svém dusném pokoji, a shora na mě zírají mé sestry.

„Co říkala?" ptá se má starší sestra Ivy a tváře jí hoří.

„Nic," odvětí June a stiskne jí zápěstí. „Nic jsme neslyšely."

Do pokoje vejde matka a moje mladší sestry Clara a Penny mě vystrkají z postele. Pohlédnu na June, abych jí poděkovala za to, jak uklidnila situaci, ale ona se na mě odmítá podívat. Buď nechce, nebo nemůže. Nevím, co z toho je horší.

Nemáme povoleno snít. Muži věří, že bychom tím mohly skrýt svou magii. Jen to, že se mi něco zdá, by samo o sobě vyžadovalo trest, kdyby však vyšlo najevo, o čem se mi zdá, čekala by mě šibenice.

Sestry mě vedou do šicího pokoje, poskakují kolem mě jako hejno hašteřivých vrabců. Postrkují mě. Táhnou.

„Klídek," řeknu, když Clara s Penny prudce škubnou za stuhu mého korzetu s trochu přílišným nadšením. Pro ně je tohle jen zábavná hra. Neuvědomují si, že za pár krátkých let bude řada na nich. Rukama je odháním. „Nemohly byste jít týrat někoho jiného?"

„Přestaň dělat cavyky," řekne matka, jejíž frustraci cítím až na pokožce hlavy, když mi doplétá cop. „V posledních letech ti toho u otce prošlo víc než dost, všechny ty zabahněné šaty a špína za nehty. Pro jednou se konečně musíš naučit, jaké to je být dáma."

„Proč se vůbec namáhat?“ ozve se Ivy, zatímco v zrcadle vystavuje rostoucí břicho nám všem na obdiv. „Nikdo příčetný by Tierney nikdy závoj nevěnoval.“

„Budiž,“ matka popadne konce stuhy a utáhne korzet ještě pevněji. „Ale tohle mi dluží.“

Byla jsem umíněné dítě, příliš zvědavá pro své vlastní dobro, s hlavou v oblacích, neschopná způsobilého chování… a nejen to. A budu první dívkou z naší rodiny, která započne svůj prokletý rok, aniž předtím dostane závoj.

Není nutné, aby to matka řekla nahlas. S každým pohledem cítím její vztek. Její tichou zlost.

„Už je nesu.“ Má nejstarší sestra June vklouzne zpátky do pokoje a v rukou drží tmavě modré šaty z přírodního hedvábí s výstřihem ozdobeným říčními perlami. Jsou to ty, které měla na sobě ona na svém dni závojů před čtyřmi lety. Je z nich cítit šeřík a pach strachu. Její nápadník jí věnoval květ bílého šeříku – symbol rané lásky, nevinnosti. Je od ní moc milé, že mi dovolí si šaty půjčit, ale taková už June je. Ani prokletý rok ji o vlídnost nedokázal připravit.

Všechny ostatní dívky mého věku na sobě dnes budou mít nové šaty s volánky a výšivkami, jak diktuje poslední móda, ale moji rodiče moc dobře vědí, že je zbytečné plýtvat penězi, když přijde na mě. Nemám žádné vyhlídky. O tom jsem se sakra dobře ujistila.

Letos je v okrese Garner dvanáct způsobilých chlapců – chlapců, kteří se narodili do vysoce postavených rodin. A pak je tady třicet tři dívek.

Dnes se od nás očekává, že budeme korzovat po městě, aby si nás chlapci mohli naposled pořádně prohlédnout, než spolu s dospělými muži začnou ve velké stodole obchodovat a směňovat naše osudy, jako bychom byly dobytek, což není zas tak nepřesné, když vezmu v úvahu to, že každé z nás hned po narození ocejchují chodidlo znakem našeho otce. Poté co si nás rozeberou, přinesou otcové závoje svým dcerám, které vyčkávají v kostele, a beze slov zahalí

hlavy vybraných dívek těmi průhlednými obludnostmi. A až se zítra ráno všechny seřadíme na náměstí před odchodem na prokletý rok, každý chlapec odhalí zakrytý obličej té, kterou si vybral, na znamení slibu, že si ji po návratu vezme za ženu, zatímco my ostatní zůstaneme naprosto postradatelné.

„No vidíš, nakonec i postavu máš slušnou." Matka našpulí rty a tenké vrásky kolem úst se promění v hluboké rýhy. Přestala by s tím, kdyby tušila, kolik jí to přidává na letech. Jediný větší prohřešek než stáří je pro ženy v garnerském okrese neplodnost. „Za boha nikdy nepochopím, proč jsi promarnila svou šanci být krásná, šanci na to být paní svého domu," dodává, zatímco mi přes hlavu navléká šaty.

Paže se mi v nich zaseknou a já začnu s látkou zápasit.

„Nech toho, nebo se to…"

Ze zvuku trhající se látky se matce po celém krku až k čelisti rozlije viditelné horko. „Jehlu a nit," vyštěkne na mé sestry a ty okamžitě poslechnou.

Snažím se skrýt pobavení, ale čím víc se mu bráním, tím silněji se dere ven, až nakonec vyprsknu smíchy. Ani obléct šaty si pořádně neumím.

„Jen si poslož a řehtej se dál, ale věř mi, že už ti nebude tak do smíchu, až nedostaneš závoj a po prokletém roce tě rovnou pošlou do dělnických domů, kde se jednoho dne upracuješ k smrti."

„Pořád lepší než být něčí manželkou," zamumlám.

„Tohle už nikdy neříkej." Popadne můj obličej do dlaní a sestry se vytratí z pokoje. „Copak chceš, aby tě měli za uchvatitelku? Chceš, aby tě vyhnali? Pytláci by si tě moc rádi chytili." Ztiší hlas. „Opovaž se uvrhnout naši rodinu do hanby."

„Co se tady děje?" Otec si zastrčí dýmku do náprsní kapsy a připojí se k nám v šicím pokoji, kde se nevyskytuje zrovna běžně. Matka se rychle uklidní a opraví natrženou látku.

„V tvrdé práci není žádná hanba," řekne a sehne se, aby mohl políbit matku na tvář. Páchne jódem a tabákem. „Po návratu může pracovat v mlékárně nebo ve mlýně. To je naprosto přijatelné. Víš,

že naše Tierney žila odjakživa podle svých vlastních pravidel," pokračuje a spiklenecky na mě mrkne.

Odvrátím zrak a předstírám, že mě fascinují skvrnky měkkého světla, jež proniká otvory v záclonách. S otcem jsme si bývali blízcí jako dvě laťky v plotě. Lidé říkali, že se mu zajiskřilo v očích, vždycky když o mně mluvil. Mezi pěti dcerami jsem asi byla tím nejbližším k vysněnému synovi, čeho se mu kdy dostalo. Potají mě naučil rybařit a zacházet s nožem i jak se o sebe sama postarat, ale teď se všechno změnilo. Od té noci, kdy jsem ho v apatyce přistihla s jinou ženou, se mu nedokážu podívat do očí. Očividně se stále snaží o drahocenného syna, ale já jsem doufala, že on by se k ničemu takovému nikdy nesnížil. Ukázalo se, že je úplně stejný jako ostatní.

„Jen se na sebe podívej..." snaží se otec získat mou pozornost. „Možná nakonec závoj dostaneš."

Moje ústa zůstanou pevně zavřená, ale v nitru bych se nejraději rozkřičela. Nechat se provdat nepovažuju za výsadu. Pohodlí neznamená svobodu. Okovy jsou to polstrované, což o to, ale i tak člověka věží. V dělnickém domě bude můj život alespoň pořád patřit mně. Bude mi patřit i mé tělo. Jenže takové myšlenky mě můžou přivést do maléru, i když je ani nevyslovím nahlas. Když jsem byla malá, dalo se mi všechno vyčíst z obličeje. Naučila jsem se schovávat za přívětivým úsměvem, ale občas, když zahlédnu svůj odraz v zrcadle, vidím, jak mi vzpurnost plane v očích. Čím víc se blíží můj prokletý rok, tím víc ten oheň sílí. Někdy mám pocit, že se mi oči snad propálí skrz lebku.

Jakmile se matka natáhne pro červenou hedvábnou stuhu, kterou mi zaváže cop, popadne mě náhlý pocit zděšení. Už je to tady. Chvíle, kdy budu označena barvou varování... barvou hříchu.

Všechny ženy v okrese Garner musí nosit stejný účes, vlasy stažené z obličeje a spletené do dlouhého copu. Muži totiž věří, že pouze tak nebudou schopné před nimi cokoli skrývat – jízlivý úšklebek, zvědavý pohled ani záblesk magie. Mladé dívky si do copů zaplétají bílé stuhy, dívky prokletého roku stuhy červené a manželky černé.

Nevinnost. Krev. Smrt.

„Dokonalé," pronese matka, když utahuje mašli.

Přestože na červenou pentli nevidím, cítím její tíhu a tíhu všeho, co symbolizuje, je jako kotva, která mě drží v tomhle světě.

„Můžu už jít?" zeptám se a odtáhnu se od jejích neklidných rukou.

„Bez doprovodu?"

„Žádný nepotřebuju," opáčím a nacpu svoje masivní chodidla do připravených střevíců z jemné černé kůže. „Zvládnu se o sebe postarat sama."

„A co lovci kožešin, kteří se tu potulují, ty taky zvládneš sama?"

„Ti dostali jen jednu holku a už je to strašně dávno." Povzdechnu si.

„Pamatuju si to, jako by to bylo včera. Anna Berglundová," řekne matka a v očích jí něco pohasne. „Stalo se to na můj Den závojů. Procházela městem a on ji prostě popadl, přehodil přes hřbet svého koně a zmizel s ní v divočině, nic víc se o ní už nikdo nedozvěděl."

Zvláštní je, že já si na tomhle příběhu nejvíc pamatuju, že i když křičela a vzlykala celou cestu městem, všichni muži se shodli na tom, že se nebránila dostatečně, a namísto ní potrestali její mladší sestru, vyhnali ji na předměstí, odsoudili k životu prostitutky. Tuhle část příběhu každý vždycky vynechá.

„Jen ji nech. Dnes už naposled," zastává se mě otec a naoko nechává rozhodnutí na ní. „Je zvyklá být sama. A mimo to bych rád strávil dnešní den se svou krásnou ženou. Jen my dva."

Na první pohled se může zdát, že jsou do sebe zamilovaní. Ale během posledních let začal můj otec trávit víc a víc času na předměstí, což mi však poskytlo docela hodně svobody a za to bych měla být vděčná.

Matka se na něj usměje. „Dobrá, snad by přece jen mohla… pokud ovšem nemá v plánu schovat se v lese, aby se sešla s Michaelem Welkem."

Snažím se dělat jakoby nic, ale v ústech mám najednou vyprahlo. Neměla jsem ani tušení, že o nás ví.

Stáhne živůtek mých šatů níž ve snaze ho správně umístit. „Až zítra zdvihne závoj Kiersten Jenkinsové, uvědomíš si, jak hloupá jsi byla."

„To ale není… My nejsme… Jsme jen kamarádi," zakoktám se.

V koutku úst jí pohrává náznak úsměvu.

„No, když tolik dychtíš být venku, můžeš přinést nějaké bobule na dnešní shromáždění."

Ví, jak moc nesnáším chození na trh, zejména na Den závojů, kdy lidé z celého okresu budou okounět venku jako na výstavě, ale myslím, že přesně o to jí jde. Chce z celé situace vytěžit co nejvíc.

Když si sundá náprstek, aby mohla ze svého pytlíčku z jelenice vyndat mince, zahlédnu palec, kterému chybí poslední článek. Nikdy to nepotvrdila, ale vím, že to je suvenýr z jejího prokletého roku. Přistihne mě, jak zírám, a rychle si náprstek nasadí zpátky.

„Odpusť," pohled mi sklouzne dolů na ošoupané dřevo pod mýma nohama. „Dojdu pro ně." Kývla bych na cokoli, co mě dostane ven z tohoto pokoje.

Jako kdyby ze mě cítil mé zoufalství, kývne otec směrem ke dveřím a já vystřelím ven jako kulka.

„Netoulej se mimo město," volá za mnou matka.

Po cestě se vyhýbám stohům knih, punčochám schnoucím na zábradlí, otcově lékárničce a košíku plnému rozdělaného pletení, spěchám dolů ze třetího poschodí za zvuků nesouhlasného pomlaskávání služebných, až vyběhnu ven z našeho řadového domku, ale ostrý podzimní vítr mi na holé kůži připadá cizí – na krku, klíčních kostech, hrudi, na lýtkách a dolní polovině kolen. Je to jen trocha kůže, říkám si. Nic nového pod sluncem. Cítím se však obnažená… zranitelná.

Jedna z dívek mého věku Gertruda Fentonová projde i s matkou kolem mě. Nemůžu si pomoct a pohled mi sklouzne k jejím

rukám, schovaným v půvabných rukavičkách z bílé krajky. Téměř díky nim zapomenu, co se jí přihodilo. *Téměř*. Navzdory smůle, jež ji potkala, se zdá, že i Gerta pořád doufá v závoj, v dům, kterému by mohla sama velet, i že bude požehnána narozením synů.

Kéž bych si já přála takové věci. Kéž by byl život tak jednoduchý.

„Šťastný Den závojů." Paní Bartonová pozdraví a pověsí se na manželovu ruku o něco pevněji.

„Kdo to byl?" zeptá se pan Barton.

„Jamesovic holka," odpoví mu skrze zatnuté zuby. „Ta prostřední."

Její manžel přejede pohledem po mé kůži. „Koukám, že se její magie konečně začala projevovat."

„Nebo ji doteď skrývala." Přimhouří oči a namíří na mě pohled hodný supa, co klove do mršiny.

Ze všeho nejvíc si teď přeju se zahalit, domů se ale vracet nehodlám.

Musím si připomenou jedno: ty šaty, červené stuhy, závoje, obřady – všechno má jen odvést pozornost od toho opravdu důležitého a zásadního, co bude následovat. Prokletý rok.

Když pomyslím na rok plný neznáma, který mě čeká, brada se mi trochu roztřese, nasadím ale nepřítomný úsměv, jako bych byla šťastná za svou roli a doufala, že se vrátím, abych se mohla vdát a plodit děti a umřít.

Avšak ne všechny z nás se vrátí domů… alespoň ne vcelku.

Když procházím náměstím, kde se zítra seřadí všechny dívky staré jako já, snažím se zklidnit nervy. Člověk nepotřebuje magii, dokonce ani bystrý pohled, aby viděl, že během prokletého roku se s dívkami stane něco neodvratitelného. Vídali jsme je každý rok, když se vydávaly do stanoveného tábora. Přestože některé byly scho-

vané pod závojem, z jejich rukou jsem mohla vyčíst úplně všechno – kůžička kolem nehtů otrhaná do krve strachy, nervózní tiky poškubávající prochladlými konečky prstů – byly ale plné naděje… života. A když se vrátily, ty, co se vrátily, byly vyhublé, vyčerpané… zlomené.

Mladší děti si z toho udělaly hru a vsázely se, komu se podaří vrátit, ale čím víc se blížil můj prokletý rok, tím míň zábavné mi to přišlo.

„Šťastný Den závojů." Pan Fallow mi pokyne pozvednutím klobouku jako gentleman, pohledem však setrvává na mé kůži, na červené stuze, která se vine přes moje zadní partie, déle, než je mi příjemné. Za zády mu lidi přezdívají Starouš Fallow, protože nikdo neví, kolik mu ve skutečnosti je, ale očividně není příliš starý na to, aby mě sjel pohledem od hlavy až k patě.

Říkají o nás, že jsme slabší pohlaví. Cpou to do nás v kostele každou neděli, že za všechno může Eva, která ze sebe nevypudila svou magii, když k tomu měla příležitost, ale já pořád nedokážu pochopit, proč holky nikdy nedostanou slovo. Jasně, můžeme se stýkat potají, pošeptat si tu a tam něco ve tmě, ale proč musí o všem vždycky rozhodovat jen kluci? Co já vím, tak máme všichni srdce. Všichni máme mozky. Jak já to vidím, je mezi námi jen pár rozdílů a většina mužů, zdá se, stejně myslí právě onou partií.

Myslí si, že když si na nás udělají nárok, zvednou naše závoje, dají nám tak do prokletého roku důvod žít, což se mi zdá směšné. Kdybych věděla, že se budu muset vrátit a sdílet lože s někým jako třeba Tommy Pearson, možná bych rovnou nakráčela vstříc pytlákovu noži s otevřenou náručí.

Na větvi stromu trestů uprostřed náměstí přistane kos. Ze zvuku, který vydávají jeho pařátky na chladné kovové haluzi, mi ztuhne krev v žilách. Patrně to dřív býval opravdový strom, ale když Evu upálili za kacířství, odnesl to i on, a tak postavili tenhle nový z oceli. Jako věčný symbol našeho hříchu.

Kolem projde skupinka mužů zahalená v šepotu.

Už několik měsíců kolují zvěsti… povídačky o někom, kdo chce uchvátit moc a zmocnit se vlády. Strážní prý v lesích našli důkazy tajných shromáždění. Pánské oblečení pověšené na větvích, jako varovná figurína. Nejdřív si mysleli, že by to mohla být práce lovce kožešin, co se snaží rozdmýchat rozepře, nebo zhrzené ženy z předměstí, která to chce někomu oplatit, jenže pak se podezření rozlezlo po celém okrese. Je skoro nepředstavitelné, že by to mohl mít na svědomí někdo z nás, ale garnerský okres je plný tajemství. Některá z nich jsou jasná jako noc plná hvězd a oni si jich nevšímají naschvál. To nikdy nepochopím. Raději znát pravdu, nehledě na to, kolik bolesti přinese.

„Pro lásku boží, přestaň se hrbit, Tierney," vynadá mi kolemjdoucí žena. Teta Linny. „Ani doprovod nemá. Chudák váš strýc," šeptne ke svým dcerám dostatečně nahlas, abych slyšela každou slabiku. „Jaká matka, taková dcera." Zdviženým nosem si přičichne ke snítce cesmíny, kterou drží v ruce. Ve starém jazyce znamenala cesmína ochranu. Rukáv jí sklouzne pod zápěstí a odhalí pruh růžové zkrabatělé kůže na předloktí. Moje sestra Ivy mi řekla, že ji jednou zahlédla při pochůzce s otcem, když šli léčit tetin kašel – jizvu, která se táhne od zápěstí až k lopatce.

Teta Linny prudce zatáhne za rukáv, aby mi zabránila v zírání. „Běhá po lesích jako divoženka. Snad by tam měla i zůstat."

Jak by mohla vědět, co dělám ve volném čase, pokud mě ovšem nešpehuje? Od mého prvního krvácení se mi dostává spousty nechtěných rad. Většina z nich hloupých, v nejlepším případě, ale tahle je jen krutá.

Teta Linny na mě vrhne zlostný pohled, odhodí větvičku a vydá se dál svou cestou. „Jak jsem říkala, při udělování závoje musí člověk zvážit množství otázek. Je přívětivá? Poddajná? Porodí syny? Je dostatečně houževnatá, aby přežila prokletý rok? To mužům nezávidím. Čeká je vskutku náročný den."

Kdyby jen tušila. Odhozenou cesmínu zadupu do země.

Ženy věří, že setkání mužů ve velké stodole v předzávojový den je úctyhodná záležitost, ale ve skutečnosti v něm není úcty ani špetka. Vím to, protože jsem tomu byla svědkem posledních šest let, schovaná v podkroví za pytli s obilím. Celý večer jenom pijí pivo, pokřikují sprosťárny a občas se začnou rvát o některou z dívek, ale nějakou záhadou se nikdo ani nezmíní o naší „nebezpečné magii".

Ve skutečnosti na ni přijde slovo, jen když se jim to zrovna hodí. Jako když zemřel manžel paní Pinterové a pan Coffey zničehonic osočil svou ženu po pětadvaceti letech manželství, že vědomě ukrývá svou magii a levituje ve spánku. Paní Coffeyová byla mírná a pokorná – ani náhodou levitující povahy –, ale stejně ji vyhnali. Bez zbytečných otázek. A překvapení, pan Coffey se oženil s paní Pinterovou hned další den.

Ale kdybych je z čehokoli podobného nařkla nebo kdybych se vrátila po prokletém roce nezlomená, poslali by mě na předměstí mezi prostitutky.

„Ale, ale, Tierney," přistoupí ke mně Kiersten i s hrstkou následovnic za patami. Má na sobě snad ty nejkrásnější šaty, co jsem kdy viděla – z krémového hedvábí vyšité zlatými nitěmi, které se třpytí na slunci stejně jako její vlasy. Kiersten natáhne ruku a přejede prsty po perlách blízko mé klíční kosti v gestu pro nás dvě příliš důvěrném. „Ty šaty ti sluší víc než June," pronese a pohlédne na mě zpoza panenkovských řas. „Neprozraď jí ale, že jsem to řekla." Skupinka za ní potlačuje škodolibý smích.

Matku by nejspíš šíleně ponížilo, kdyby věděla, že poznaly, že na sobě mám poděděné šaty, jenže dívky z okresu Garner nepřetržitě vyhlížejí příležitost někoho rafinovaně urazit.

Chci se tomu jen zasmát, ale můj korzet je utažený tak pevně, že na to nemám dostatek vzduchu. Stejně je to jedno. Jediným důvodem, proč Kiersten bere na vědomí, že existuju, je Michael. Michael Welk je mým nejbližším kamarádem už od dětství. Trávili jsme spolu spoustu času špehováním lidí, snažili jsme se rozluštit

tajemství prokletého roku, s postupem času však tahle hra přestala Michaela bavit. Ale pro mě to nikdy nebyla jenom hra.

Většina holek si přestane s kluky hrát kolem desátých narozenin, kdy končí dívčí školní docházka, ale nějak se stalo, že Michael a já jsme zůstali přáteli. Možná díky tomu, že já jsem po něm nic nechtěla a on nechtěl nic po mně. Bylo to snadné. Samozřejmě už jsme nemohli společně pobíhat po městě jako dřív, ale i tak jsme si našli cestu. Kiersten si asi myslí, že bych na něj mohla mít nějaký vliv, ale já se do Michaelova milostného života nemíchám. Většinu nocí jen ležíme na pasece a koukáme na hvězdy, ztracení ve svých vlastních světech. A zdálo se, že nám to oběma stačí.

Kiersten sykne na dívky za sebou a ty ztichnou. „Budu ti dnes držet palce, Tierney, abys dostala závoj," usměje se a mě z toho zamrazí za krkem.

Tenhle úsměv poznávám. Je to ten samý, který věnovala knězi Edmondsovi minulou neděli, když si všimla, že se mu ruce, jež pokládají hostii na její vypláznutý růžový jazyk, třesou. Její magie se začala projevovat předčasně a ona to moc dobře ví. Pod tím pečlivě naaranžovaným výrazem tváře a šaty střiženými chytře tak, aby zvýrazňovaly její křivky, se skrývá zlo. Jednou jsem ji zahlédla, jak utopila motýlka a hrála si u toho s jeho křidélky. Ale navzdory nelítostným výlevům bude vhodnou manželkou pro budoucí hlavu rady. Zasvětí svůj život Michaelovi, bude zbožňovat jejich syny a vychovávat kruté, leč krásné dcery.

Dívám se za nimi, jak poletují ulicí v dokonalé formaci jako roj vos. Jsem zvědavá, jak se budou chovat, až budeme pryč z města. Co se stane s jejich falešnými úsměvy a koketováním? Zdivočí snad úplně a začnou se válet v bahně a výt na měsíc? Zajímalo by mě, jestli člověk vidí, jak magie opouští jeho tělo, jestli je vypuzena prudce jako bleskem, nebo pomalu prosakuje z těla jako jed. Do mysli se mi však dere ještě jiná myšlenka. Co když se nestane vůbec nic?

Čerstvě opilované nehty zaryju do měkké části dlaně a zašeptám: „Ta dívka… a setkání… je to jen sen.“ Nemůžu se nechat svést podobnými myšlenkami. Nemůžu si dovolit nechat se unést dětinskými představami, protože i kdyby magie nebyla opravdová, pytláci dozajista opravdoví jsou. Nemanželští synové žen na předměstí – zatracovaní. Ví se, že každý z nich tam venku čeká na svou šanci ulovit jednu z dívek během jejího prokletého roku, kdy má magie mít největší sílu, aby mohli její esenci prodat na černém trhu jako afrodiziakum a sérum mládí.

Pohledem přejedu až k vrcholu obrovské dřevěné brány, jež nás dělí od předměstí, a napadne mě, jestli už jsou tam, připravení… a čekají na nás.

Jako v odpověď na chviličku pocítím na holé kůži vánek a přidám do kroku.

Lidi z okresu se shromáždili kolem skleníku a snaží se uhodnout, kterou květinu vybrali nápadníci které dívce prokletého roku. Potěší mě, že z žádných úst neslyším své jméno.

V době, kdy se sem naše rodiny přistěhovaly, se tu mluvilo tolika různými jazyky, že jediným společným byly květiny. Byl to způsob, jak se někomu omluvit, popřát hodně štěstí, vyjádřit důvěru, lásku, nebo dokonce nenávist. Pro téměř každý cit se najde květina, ale dnes, kdy všichni mluvíme jednou řečí, by se mohlo zdát, že už jich není třeba, a přesto dál lpíme na starých zvyklostech. I kvůli tomu pochybuju, jestli vůbec někdy přijde změna… ať už se stane cokoli.

„V kterou doufáte, slečno?“ otočí se ke mně dělnice a mozolnatou dlaní si otře čelo.

„Žádnou… to není nic pro mě,“ zašeptám rozpačitě. „Jen koukám, co zrovna kvete.“ Zahlédnu malý košík zastrčený pod lavičkou, z nějž vykukují červené okvětní lístky. „Co jsou tyhle zač?“ zeptám se.

„Nic než plevel,“ odpoví. „Dřív rostly všude. Člověk nemohl vyjít z domu, aniž na jednu narazil. Tady se jich zbavili, jenže s ple-

velem to není tak snadný. Vytáhnete ho i s kořínkem, spálíte zem tam, kde rostl, a možná se pak nějakou chvíli neobjeví, ale nakonec si stejně najde svoji cestu zpátky."

Předkloním se, abych na ně lépe viděla, když žena najednou povídá: „Nic si z toho nedělej, pokud nedostaneš závoj, Tierney."

„J-jak víte, kdo jsem?" vykoktám.

Věnuje mi vlídný pohled. „Jednoho dne dostaneš květinu. Možná bude mít trochu svraštělé okraje, ale to jí na významu neubere. Láska není jen pro provdané, víš, láska je pro všechny," řekne a do dlaně mi vloží nějaký květ.

Nevím, co jí na to říct, a tak se otočím a namířím si to přímo na trh.

Otevřu dlaň a v ní leží tmavě fialový kosatec s dokonale tvarovanými plátky. „Naděje," hlesnu a do očí se mi začnou drát slzy. Nedoufám v květinu od chlapce, ale chovám naději na lepší život. Život bez lží. Obyčejně nebývám taková citlivka, ale něco mi říká, že tohle by mohlo být znamení. Je to jako nějaký jiný druh magie.

Zastrčím si květ do výstřihu hned nad srdcem, aby se mu nic nestalo, a pak projdu kolem strážných, kteří se zoufale snaží dívat kamkoli jinam.

Když jdu kolem právě se vracejících lovců kožešin, zapískají na mě. Jsou nevkusní a neupravení, ale z nějakého důvodu díky tomu působí upřímněji. Chci se jim podívat do očí, zjistit, jestli z nich vyčtu jejich dobrodružství, rozlehlou severskou divočinu v jejich větrem ošlehaných tvářích, ale neopovážím se.

Mým jediným úkolem je koupit bobule. A čím dřív to bude hotové, tím dřív se můžu sejít s Michaelem.

Když vejdu na trh chráněný střechou, naplní vzduch nepříjemný šum. Za normálních okolností by si mě nikdo mezi stánky nevšiml a já bych mohla proklouznout mezi svazky česneku a plátky slaniny jako neviditelný vánek, ale dnes na mě kolemjdoucí ženy zírají a muži se usmívají takovým způsobem, že se před nimi chci schovat.

„To je ta Jamesová," šeptne jedna žena.

„Ta divoženka?“

„Dal bych jí závoj a pak ještě něco k tomu.“ Nějaký muž rýpne loktem do svého mladého syna. Tváře mi zalije horko. Cítím se zahanbeně, a přitom ani netuším proč.

Jsem úplně ta samá holka jako včera, akorát teď, vydrhnutá do čista a sešněrovaná v těch směšných šatech, označená červenou stuhou, jsem mnohem víc na očích mužům i ženám garnerského okresu, jako nějaké exotické zvíře na přehlídce.

Jejich pohledy a šepot jsou jako ostří nože pomalu odírající mou kůži.

Mezi nimi je však jeden určitý pohled, který mě nutí zrychlit tempo. Tommy Pearson. Zdá se, že mě sleduje. Nepotřebuju ho vidět, abych věděla, že tam je. Slyším totiž zvuk křídel jeho nejnovějšího mazlíčka, který mu sedí na rameni. Má zálibu v dravcích. To zní sice působivě, ale on nemá žádné zvláštní dovednosti. Nezískává si jejich důvěru, jejich respekt. Jen si je podrobuje.

Minci vhodím ze zpocené dlaně rovnou do připravené pokladničky a popadnu nejbližší košík moruší.

S hlavou skloněnou se prodírám davem, z řečí mi zvoní v uších, a když už jsem skoro venku, narazím plnou parou do otce Edmondse a moruše se rozkutálí po zemi všude kolem. Kněz začne prskat a nadávat, zarazí se však, jakmile na mě pohlédne. „Propána, slečno Jamesová, vy máte ale naspěch.“

„Je to vážně ona?“ vykřikne Tommy Pearson za mými zády. „Hrozivá Tierney?“

„Pořád se umím prát jako dřív,“ podotknu jeho směrem a sbírám vysypané ovoce.

„To doufám,“ odpoví a svýma bledě modrýma očima se zahledí přímo do mých. „Takový, co se nedaj jen tak, mám nejradši.“

Když zvednu hlavu, abych poděkovala otci Edmondsovi za pomoc, všimnu si, že upírá pohled na moje poprsí. „Kdybys cokoli potřebovala… úplně cokoli, mé dítě.“ Natáhnu se pro košík a jeho ruka se lehce dotkne mojí. „Máš tak hebkou kůži,“ zašeptá.

Zapomenu na moruše a vezmu nohy na ramena. Za sebou slyším smích, těžký dech otce Edmondse a orla, který zběsilým mávání křídel buší do svého řetězu.

Schovám se rychle za strom a snažím se popadnout dech, z šatů vytáhnu kosatec a zjistím, že se v korzetu pomačkal. Poničený kvítek pevně sevřu v pěsti.

Celé moje tělo zachvátí dobře známé horko. Místo toho, abych se pocit snažila ztlumit, zhluboka se nadechnu a snažím se jej vymámit ven. Protože v téhle chvíli si nepřeju nic víc než vládnout nebezpečnou magií.

Část mě se chce rozběhnout rovnou k Michaelovi, k našemu tajnému místu, ale nejdřív se musím uklidnit. Nemůžu dopustit, aby věděl, že mě takhle dostali. Zvednu stéblo slámy a přejíždím jím po sloupcích plotu, zatímco procházím kolem sadu a zklidňuju svůj dech rozvážnými kroky. Dřív jsem se mu mohla svěřit s čímkoli, ale dnes už jsem opatrnější.

Loni v létě, stále ještě v šoku poté, co jsem přistihla tátu v lékárně, mi vyklouzla jízlivá poznámka o jeho otci, který lékárnu vede a řídí radu, a ta rozpoutala peklo. Řekl mi, ať si dávám pozor na jazyk, že by si někdo mohl myslet, že jsem uchvatitelka, že bych mohla být upálená zaživa, kdyby zjistili, o čem se mi v noci zdává. Nemyslím si, že se mi snažil vyhrožovat, ale rozhodně to tak vyznělo.

Ta chvíle mohla znamenat konec našeho přátelství, ale hned další den jsme se sešli, jako by se nic nestalo. Popravdě řečeno jsme se navzájem vzdálili už dávno, ale myslím, že jsme se oba chtěli držet té trošky mládí, nevinnosti, jak dlouho to jen šlo. A dnešek je posledním dnem, kdy se můžeme setkat tak, jak jsme to vždycky dělali.

Až se vrátím po prokletém roce, pokud se ovšem vrátím, bude ženatý a já budu přidělena do jednoho z dělnických domů. Moje dny už nebudou patřit mně a on bude mít plné ruce práce s Kiersten a po večerech s radou. Možná se mě sem tam staví navštívit pod záminkou nějaké pracovní záležitosti, ale postupně za mnou chodit přestane, až si nakonec akorát pokyneme na pozdrav o Vánocích v kostele.

Opřu se o vratký plot a zadívám se směrem k domům pro dělnice. Můj plán je být nenápadná, nějak ten rok přežít a vrátit se, abych mohla začít pracovat na polích. Většina z těch, co nedostanou závoj, si přeje stát se služebnou v jednom z vážených domů, nebo aspoň získat práci v mlékárně či ve mlýně, ale mě láká možnost zabořit ruce do hlíny a cítit se propojená s něčím skutečným. Moje nejstarší sestra June dřív milovala pěstování všeho možného. Vyprávěla nám před spaním o svých dobrodružstvích. Teď, když je manželka, už nemá povoleno zahradničit, ale občas ji přistihnu, jak se sehne k zemi a do hlíny zatlačí semínko, které potají vytáhla z lemu šatů. Říkám si, že když je to práce dost dobrá pro June, bude dost dobrá i pro mě. Pole je jediné místo, kde dělají muži i ženy bok po boku, ale já se o sebe dokážu postarat líp než většina ostatních. Jsem sice drobná, ale silná. Dost silná na lezení po stromech, kde mi Michael horko těžko stačí.

Po cestě do odlehlého lesa za mlýnem zaslechnu blížící se hlídače. Zajímalo by mě, co dělají až tady. Nechci se dostat do maléru, a tak zapluju mezi keře.

Plazím se ostružiním, a když se dostanu na druhou stranu, zubí se na mě shora Michael. „Vypadáš jako…“

„Nech si to,“ řeknu a pokouším se vymotat, jenže jedna z perel se chytí o větvičku, utrhne se a odkutálí se na mýtinu.

„Jak elegantní.“ Zasměje se a rukou si pročísne vlasy barvy slámy. „Pokud si nedáš pozor, možná si tě dneska večer někdo zamluví.“

„Vtipálku,“ odpovím a dál lezu po čtyřech. „Na tom by stejně nesešlo, protože jestli tu perlu nenajdu, tak mě matka ve spánku zardousí.“

Michael se sehne k zemi a pomáhá mi hledat. „Ale co kdyby to byl někdo sympatický… někdo, kdo by ti mohl poskytnout opravdový domov? Opravdový život?“

„Myslíš jako Tommy Pearson?“ Kolem krku si nasadím imaginární oprátku a zatáhnu.

Michael se zasměje. „Není tak špatný, jak se zdá.“

„Není jo? Špatný? Kluk, co pro zábavu týrá majestátní ptáky?“

„Fakt to s nima umí.“

„Tohle už jsme jednou řešili,“ opáčím a pročesávám spadané rudé listy javoru. „Není to život pro mě.“

Sedne si na zem a já přísahám, že ho slyším přemýšlet. Michael přemýšlí až příliš.

„Je to kvůli té malé holce? Té, co se ti o ní zdá?“

Celá ztuhnu.

„Zdálo se ti o ní znova?“

„Ne.“ Donutím se uvolnit ramena. „Vždyť jsem ti řekla, že jsem to pustila k vodě.“

Hledáme dál, ale já ho koutkem oka pořád sleduju. Nikdy jsem se mu s ní neměla svěřovat. Vůbec jsem nikdy neměla mít takové sny. Musím vydržet už jen jeden den, a pak se té magie navždycky zbavím.

„Na cestě jsem zahlídla dva strážné,“ snažím se nenápadně vyzvídat. „Zajímalo by mě, co dělají tak daleko.“

Nakloní se ke mně, až se jeho paže dotkne mojí. „Málem chytili toho, kdo se snaží uchvátit moc,“ zašeptá.

„Jak?“ zeptám se trochu moc nadšeně a rychle se zklidním. „Nemusíš mi to říct, jestli…“

„Včera v noci nastražili daleko v lese past na medvědy, blízko hranice okresu za předměstím. Past sklapla, ale zůstal v ní jen kousek modré pleteniny… a spousta krve.“

„Jak to všechno víš?“ zeptám se opatrně, abych nezněla příliš dychtivě.

„Strážní dnes ráno navštívili mého otce, vyptávali se, jestli si někdo nepřišel do lékárny pro medicínu. Řekl bych, že byli i za tvým

otcem, aby zjistili, jestli v noci ošetřoval něčí zranění, ale byl… indisponovaný."

Vím, co tím myslí. Je to jeho zdvořilý způsob jak říct, že byl můj otec opět na předměstí.

„Prohledávají celý okres. Ať už to byl kdokoli, bez pořádného ošetření dlouho nevydrží. Ty pasti jsou fakt strašný." Jeho pohled lehce sklouzne po mých nohách a zastaví se u kotníků. Bezmyšlenkovitě si je schovám po šaty. Mohl by si myslet, že tím dotyčným jsem já… a proto se mě vyptával na sny?

„Mám ji," prohlásí a z mechu sebere zakutálenou perlu.

Otřu si hlínu z dlaní. „Já to neshazuju… manželství a tak," potřebuju změnit téma. „Jsem si jistá, že tě Kiersten bude zbožňovat a porodí ti spoustu synů," utahuju si z něj a natáhnu se pro perlu, ale on ruku stáhne.

„Proč bys něco takovýho říkala?"

„Ale prosím tě. Všichni to vědí. A kromě toho jsem vás dva viděla na louce."

Zatímco předstírá, že cípem košile čistí perlu, začne se mu zpod límce hnát do tváří červeň. Je nervózní. Ještě nikdy jsem ho nezažila nervózního. „Naši otcové už probrali i ty nejmenší detaily. Kolik dětí budeme mít… dokonce i jak se budou jmenovat."

Pohlédnu na něj a nemůžu se ubránit úsměvu. Myslela jsem si, že představit si pro něj takový život bude divný pocit, ale místo toho se mi to zdá správné. Tak, jak to má být. Řekla bych, že se se mnou a mými myšlenkami všechna ta léta ztotožňoval spíš pro zábavu, aby zabil dlouhou chvíli, aby si odpočinul od nátlaku rodiny a blížícího se prokletého roku, jenže mně šlo vždycky o víc. Nevyčítám mu, že se stal, kým se měl stát. Má v tomhle ohledu vlastně štěstí. Být ve při se svou vlastní podstatou, se vším, co ode mě všichni očekávají, znamená život plný nekonečného boje.

„Přeju ti to," řeknu a z kolene si odlepím červený list. „Myslím to vážně."

Sebere list a palcem začne přejíždět přes jeho žilky. „Myslíš si, že je svět někde jiný… že někde tam venku vypadá život jinak?“

Zvednu hlavu a snažím se uhodnout, co tím asi myslí, ale nechci se v tom znovu zamotat. Je to příliš nebezpečné. „No nakonec přece můžeš kdykoli vyrazit na návštěvu předměstí.“ Lehce ho praštím do ramene.

„Ty víš, co tím myslím.“ Zhluboka se nadechne. „Vím, že mi rozumíš.“

Seberu mu perlu a schovám ji do rukávu. „No tak, teď není ten nejlepší čas být přecitlivělý, Michaele,“ řeknu a stoupnu si. „Brzo nastoupíš do nejžádanější funkce v celém okrese, povedeš lékárnu, zaujmeš svoje místo ve vedení rady. Lidi tě budou poslouchat. Tvůj vliv bude skutečný.“ Pokusím se vydolovat přihlouplý úsměv. „Což mě přivádí k malé prosbičce, kterou bych na tebe měla.“

„Cokoli,“ prohlásí a postaví se.

„Pokud se vrátím zpátky živá a zdravá…“

„Jasně že se vrátíš živá, jsi chytrá a vydržíš cokoli a…“

„*Pokud* se vrátím,“ skočím mu do řeči a snažím se očistit si šaty, jak nejlíp to umím, „rozhodla jsem se, že chci pracovat na poli, a doufala jsem, že bys mohl využít svojí pozice v radě a nějak mi k tomu dopomoct.“

„Proč bys o něco takového stála?“ svraští obočí. „Pracovníci z polí mají to nejnižší postavení.“

„Je to dobrá, poctivá práce. A kdykoli se mi zachce, budu se moct zahledět na nebe. Až budeš večeřet, můžeš se podívat do svého talíře a říct si, panečku, to je ale nádherná mrkev, a vzpomeneš si na mě.“

„Nechci na tebe myslet při pohledu na nějakou pitomou mrkev.“

„Co to do tebe vjelo?“

„Nebude tam nikdo, kdo by tě ochránil.“ Začne přecházet sem a tam. „Budeš vystavená napospas živlům. Slyšel jsem různé povídačky. Pole jsou plná mužů… nemanželských synů, co nemají daleko k tomu, aby se stali pytláky, a ti si tě můžou vzít, kdykoli se jim zachce.“

„Ha, jen ať si to zkusí.“ Zasměju se, popadnu větev a začnu s ní šermovat ve vzduchu.

„Myslím to vážně.“ Popadne mě za ruku uprostřed švihu, donutí mě dřevo upustit, ale stisk nepovolí. „Mám o tebe strach,“ zašeptá.

„To není nutný.“ Vytrhnu se mu a hlavou mi proletí myšlenka, jak zvláštní je, když se mě takhle dotýká. Za ty roky jsme do sebe navzájem mlátili hlava nehlava, váleli jeden druhého v blátě nebo máčeli v řece, ale tohle je jiné. Lituje mě.

„Ty o tom nepřemýšlíš s čistou hlavou,“ povídá a sklouzne očima na větev na zemi, co leží mezi námi jako dělicí čára, a zavrtí hlavou. „Nevnímáš, co se ti snažím říct. Chci ti pomoct…“

„Proč?“ odkopnu větev na stranu. „Protože jsem hloupá… Protože jsem holka… Protože určitě sama nevím, co chci… Kvůli té červené stuze ve vlasech… Mojí nebezpečné magii?“

„Ne,“ hlesne. „Protože ta Tierney, kterou znám, by si o mně nic takového nikdy nemyslela… Neptala by se mě takhle… Ne teď… Ne když…“ Zoufale si odhrne vlasy z obličeje. „Chci pro tebe jen to nejlepší,“ řekne a začne se ode mě pomalu vzdalovat, až se nakonec rozběhne do lesa.

Chvíli si říkám, že bych se měla vydat za ním, omluvit se za cokoli, čím jsem ho urazila, odvolat svoji prosbu, abychom se mohli rozloučit jako přátelé, ale možná je to takhle nejlepší. Jak se má totiž člověk rozloučit se svým dětstvím?

Naštvaná a zmatená se vydám zpátky a cestou městem se ze všech sil snažím nevšímat si významných pohledů a šuškání. Zastavím se a pohlédnu na koně, které strážci hřebelcují a připravují na cestu do tábora a hřívy a ocasy jim zdobí červenými stuhami. Stejně jako

naše vlasy. A mně najednou dojde, že přesně tak nás ostatní vidí… Nejsme pro ně nic víc než klisny v pravém čase k páření.

Hans přivede jednoho koně blíž a já se můžu zblízka kochat jeho hřívou, spletenou do složitého copu, všechno beze slov. Na veřejnosti nesmím Hanse oslovovat jménem, jen „strážce“, známe se však už od doby, kdy mi bylo sedm. Nikdy nezapomenu, jak jsem jedno odpoledne vešla do ozdravovny za otcem a místo něj našla Hanse. Ležel tam úplně sám a mezi nohama si držel zkrvavený vak s ledem. Tenkrát jsem ničemu nerozuměla. Myslela jsem si, že šlo o nějakou nehodu. Jenže jemu bylo šestnáct a byl synem ženy z dělnického domu. Dostal na vybranou. Buď se stane strážcem, nebo bude až do konce života pracovat na polích. Strážců si celý okres váží – je jim dovoleno žít ve městě, v domech se služkami, a dokonce si můžou v apatyce kupovat kolínskou z bylinek a exotických citrusů, což je výsada, kterou Hans plně využívá. Oproti práci na poli jsou jejich povinnosti nenáročné – udržují šibenici v dobrém stavu, sem tam musí srovnat do latě nějakého hosta ze severu, doprovázejí dívky prokletého roku do tábora a zpět –, a přesto si většina raději zvolí pole.

Otec tvrdí, že jde o jednoduchý zásah, malý řez, šmik a jsou osvobozeni od svých pudů. A možná říká pravdu, ale já si myslím, že bolest zůstává jinde – musí dál žít mezi námi, kdo jsme pro ně každodenní připomínkou toho, o co byli připraveni.

Nevím, proč jsem se nebála jít blíž, ale toho dne v ozdravovně, když jsem se posadila vedle něj a vzala jeho ruku do svých, se rozplakal. Nikdy předtím jsem muže brečet neviděla.

Zeptala jsem se ho, co se děje, a on řekl, že je to tajemství.

Odpověděla jsem, že dokážu tajemství udržet.

A taky že jo.

„Zamiloval jsem se, do Olgy Vetronové, ale nikdy bych s ní nemohl být,“ svěřil se.

„Proč?“ zeptala jsem se. „Pokud někoho miluješ, měli byste být spolu.“